

Πρεβεζάνικα Χρονικά

No 22 (1989)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 22 (Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 1989)

Στην Αγιά Σοφιά

Θωμάς Γκέτσης

doi: [10.12681/prch.41449](https://doi.org/10.12681/prch.41449)

Copyright © 2025, Θωμάς Γκέτσης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Γκέτσης Θ. (2025). Στην Αγιά Σοφιά. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (22). <https://doi.org/10.12681/prch.41449>

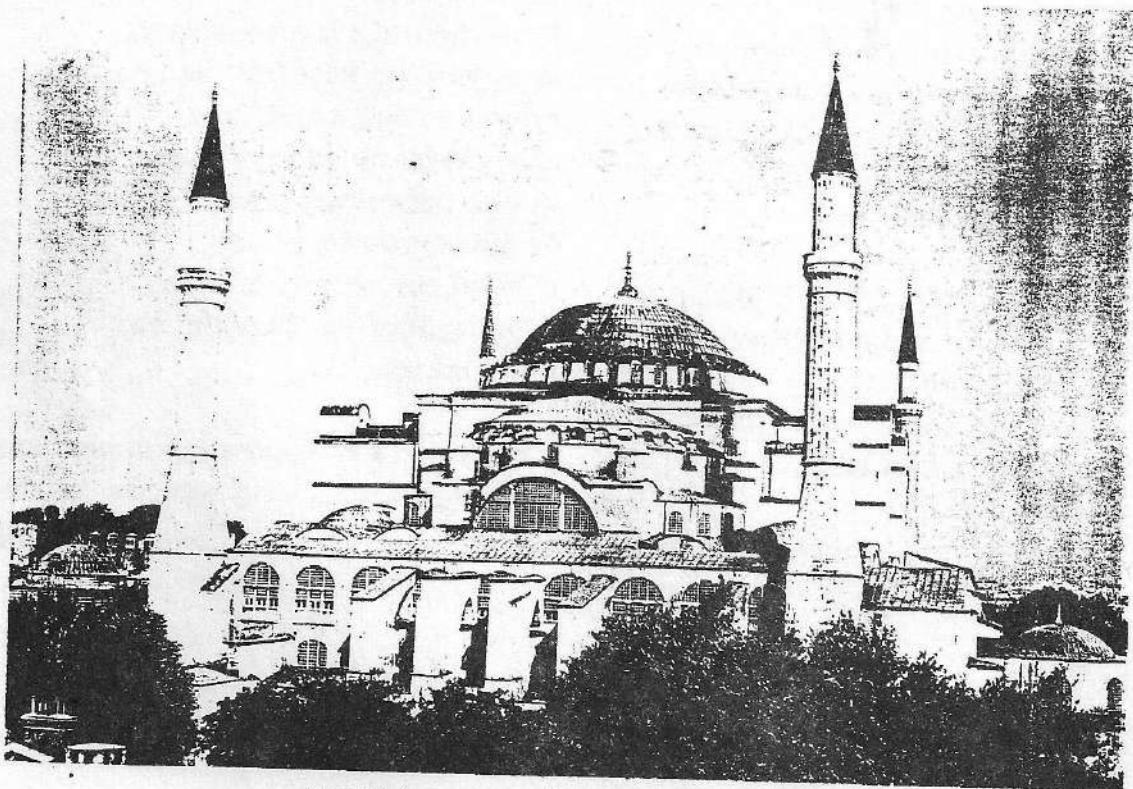
ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Θωμά Γκέτση δάσκαλου

... Βαδίζαμε και το έδαφος κάτω από τα πόδια μου έτρεμε. Ένα αλλόκοτο δέος με κυρίεψε. Όσο πλησιάζαμε, τόσο αισθανόμουν ξένο το ξεφάλι πάνω τους ώμους μου. Τα μάτια μου θόλωναν και σκοιείνιαζαν. Τ' αυτιά μου βούιζαν παράξενα. Το σώμα μου μούδιαζε. Η σκέψη μου και η ψυχή μου ήταν αιχμάλωτες της Ιδέας, αιχμάλωτες της Ιστορίας...

Έξω από την είσοδο της Μεγάλης Εκκλησίας ένα νέο πάρκο, με πολύ ωραίο σχέδιο και με πολύ πράσινο, δημιουργεί στον επισκέπτη την πρώτη καλή εντύπωση. Εγώ όμως, το προσπέρασα βιαστικά, χωρίς να δώσω σημασία. Δεν ήθελα ούτε να μάθω την ιστορία του. Έτρεμα στην ιδέα μήπως κάποιο άλλο έγκλημα κρύβει μέσα του. Κι έδειξα περιφρόνηση, προκαταβολικά.

Στην είσοδο πληρώσαμε εισιτήριο, Έλληνες και χριστιανοί εμείς, για να προσκυνήσουμε το ελληνικό, Μεγάλο Θαύμα. Αλλιώς, δεν είχαμε το δικαίωμα

Δυτική όψη. Αντερείσματα τού Εξωνάρθηκα

αυτό! Μας το απαγόρευαν οι μωαμεθανοί κατακτητές... Η ειρωνεία της τύχης ήταν που μας πείραξε κι όχι τα ... χρήματα. Ποιός τα λογάριαζε αυτά!

Η Σοφία, τώρα, είχε πολλή δουλειά. Μας συγκέντρωσε ακριβώς στη μέση του προαυλίου και μας έδωσε πρώτα γενικές πληροφορίες:

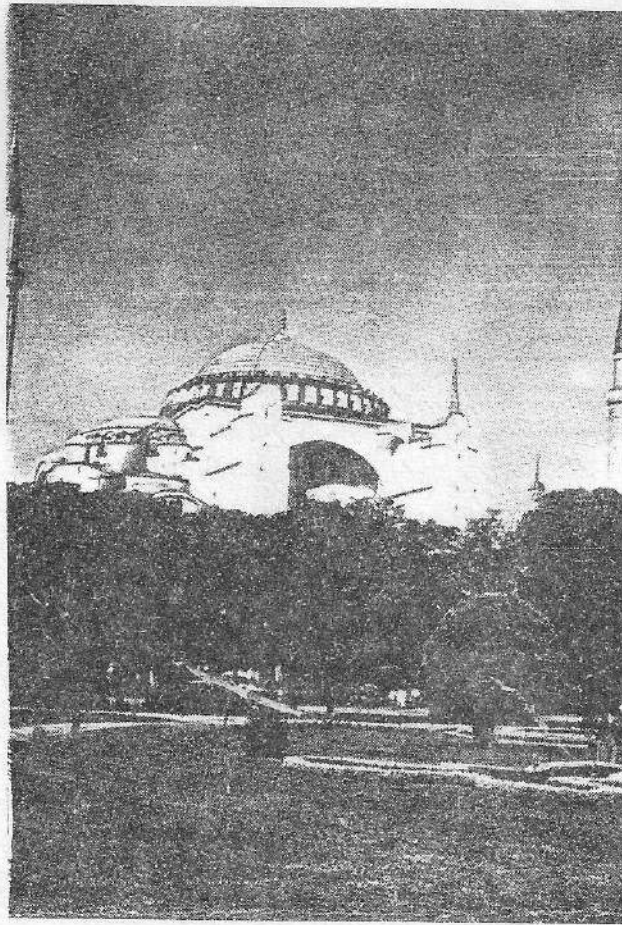
«Εδώ, είχε χτιστεί η Αγία Σοφία, που κάηκε με τη στάση του «Νίκα». Μέσα εκεί ήταν η πηγή με την καρκινική επιγραφή «ΝΙΨΟΝ ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΑΝ ΟΨΙΝ». Πιό πέρα, οι πέτρες εκείνες έχουν αρχαίες επιγραφές...

Μας έδειξε όλα επί τόπου και συνέχισε η Σοφία: «Εκείνοι, που έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για το Αιώνιο Κτίσμα είναι Γερμανοί και Γάλλοι αρχαιολόγοι. Εκείνοι φρόντισαν να βαφτεί εξωτερικά ο Ναός με κοκκινωπό χρώμα ώστε να εντοπίζονται εύκολα τα σημεία που απορροφούν υγρασία και να παίρνονται άμεσα μέτρα συντήρησης. Εκείνοι ανακάλυψαν την αιτία που ο Ναός παρουσίασε κάποια κλίση - με τη βοήθεια, βέβαια, μηχανικών και άλλων επιστημόνων - και μια από τις κολόνες του δείχνει καθαρά τον κίνδυνο που διατρέχει ο Ναός σε περίπτωση αδιαφορίας. Αιτία είναι η υπόγεια μετατόπιση στρωμάτων εδάφους στο πέρασμα των αιώνων και με δική τους πάλι φροντίδα, παίρνονται μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος»... Και οι Τούρκοι; Με μίσος, με εγκληματική αδιαφορία και με απόλυτη περιφρόνηση αντιμετωπίζουν το Παγκόσμιο Αριστούργημα. Αν δεν το ισοπεδώνουν, είναι γιατί φοβούνται την οργή και κατακραυγή όλων των πολιτισμένων ανθρώπων του πλανήτη μας και γιατί ξέρουν καλά πως, η Αγία Σοφία, είναι ο μοναδικός πόλις έλξης τουριστών και τους φέρνει, όχι τριάντα αλλά αμέτρητα, αργύρια.

Τα κατώτερα ένστικτά τους τα φανέρωσαν, μέχρι τώρα, με πολλούς τρόπους. Στην αρχή, λεηλάτησαν - ρήμαξαν κυριολεκτικά - τους αμύθητους θησαυρούς της Εκκλησίας. Μόνο σ' αυτή την τέχνη παρουσίαζαν και παρουσιάζουν τις καλύτερες επιδόσεις τους. Μετά, κατέστρεψαν, με ασβέστη και σοβάδες, όλες τις αγιογραφίες, τα ψηφιδωτά και τον υπόλοιπο εσωτερικό διάκοσμο, που χρειάστηκε πολύ χρυσάφι, πολλή τέχνη και πολύς χρόνος για να γίνουν... Ξήλωσαν το αμύθητης αξίας τέμπλο και στη μια άκρη του πρόσθεσαν ειδική εξέδρα (μικρό μιναρέ) για το χότζα... Με λίγα λόγια, αφάνισαν κάθε τι που θύμιζε άλλη από τη δική τους πίστη και πρόσθεσαν κι άλλα δικά τους γελοία μικροκτίσματα και εξέδρες, που υπάρχουν σήμερα, για να προκαλούν και οργή και μελαγχολία και ειρωνικά σε βάρος τους σχόλια από κάθε έντιμο και πολιτισμένο άνθρωπο...

Στη συνέχεια μετέτρεψαν το Ναό σε τζαμί, για πολλά χρόνια. Βούτηξαν, έτσι, το χρυσάφι, μέσα στο βούρκο, χωρίς όμως να κατορθώσουν να κρύψουν και τη λάμψη του. Ο Ναός, παρά τις αθλιότητες σε βάρος του, διατηρεί όλη του την τραγική μεγαλοπρέπεια.

Αργότερα, έπαψαν οι Τούρκοι, να χρησιμοποιούν το Ναό για τζαμί. Ίσως να βρέθηκαν και κάποια μυαλά με γνώση και σύνεση και να επέδρασαν θετικά,

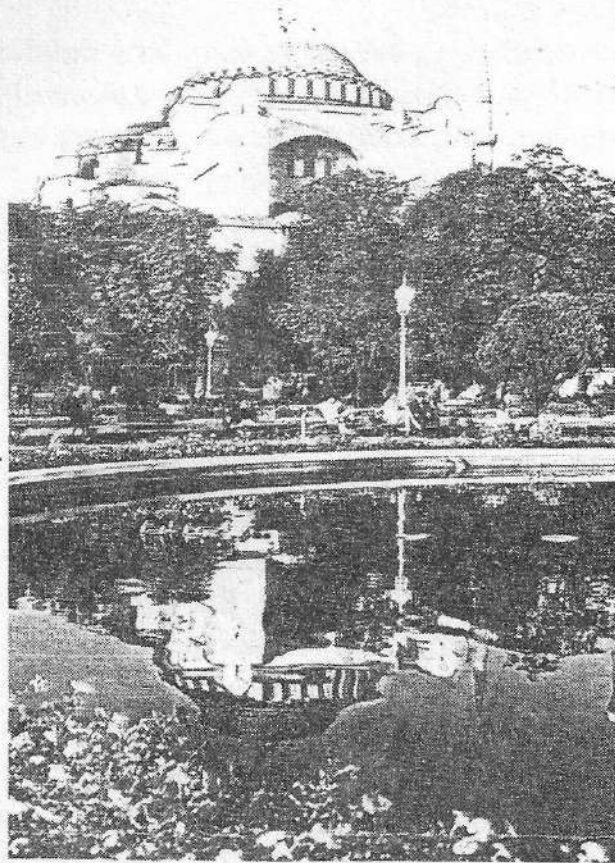

ώστε ο Ναός ν' αφηθεί πλέον ελεύθερος. Σήμερα είναι μουσείο και μουσείο μοναδικό στον κόσμο. Είναι ένα παγκόσμιο μνημείο αρχιτεκτονικού ρυθμού και τελειότητας. Ένα μνημείο που, παρά τις ολόσωμες λαβωματιές του και παρά τις ανιστόρητες προσθήκες του, το χαίρεται και το θαυμάζει κάθε επισκέπτης απ' όλα τα μέρη του κόσμου...

Εμείς, βέβαια, δεν πήγαμε απλά σαν επισκέπτες. Εμείς πήγαμε σαν προσκυνητές του παγκόσμιου κέντρου της Ορθοδοξίας και σαν προσκυνητές της ελληνικής Ιδέα...

Προχωρήσαμε, λοιπόν, μέσα στο Ναό, με το κεφάλι ψηλά. Η φωνή της Σοφίας, τώρα, έγινε πιά δυνατή, πιά ενθουσιώδης, πιά προκλητική πιο αινιγματική. Σα να έβγαινε από τα βάθη των αιώνων, διψώντας εκδίκηση... Ήταν, η φωνή της Ελληνοπούλας, η φωνή της Ελληνικής Ιστορίας, η φωνή της ίδιας της Ελλάδας:

— «Βρισκόμαστε στον πρόναο. Μπροστά μας υπάρχει μια μεγάλη πορτα κι άλλες μικρότερες πόρτες δεξιά της και αριστερά της, όπως βλέπετε. Η μεγάλη, εί-

ναι η πόρτα του αυτοκράτορα Ιουστινιανού, γιατί απ' αυτή έμπαινε στον κύριο Ναό. Από τις μικρότερες έμπαιναν οι άλλοι χριστιανοί. Από την πόρτα του Ιουστινιανού πέρνάμε κι εμείς τώρα μέσα και παρακαλώ να σταθούμε όλοι στο κέντρο του Ναού, είπε Σοφία και μας άφησε αρκετή ώρα να παρατηρήσουμε, μόνοι μας, το εσωτερικό του Ναού.

Παρατηρούσαμε, αμίλητοι, το Θαύμα. Ρουφήξαμε με τα μάτια μας κάθε του άκρη κάθε του λεπτομέρεια. Ο κεντρικός τρούλος δεσπόζει στο όλο Οικοδόμημα. Είναι ο μεγαλύτερος κι ο μεγαλοπρεπέστερος. Φαίνεται σα να μη στηρίζεται πουθενά. Ανάλαφρος, αέρινος, φωτεινός και μοιάζει με τον ουράνιο θόλο, όταν έχει ξαστεριά. Οι αμέτρητοι άλλοι τρούλοι, είναι μικρότεροι, αλλά με πολλή φαντασία κατασκευασμένοι. Όλα είναι με τάξη· όλα είναι υπολογισμένα με κάθε λεπτομέρεια. Ο Ανθέμιος και ο Ισίδωρος εφάρμοσαν, από τότε, τα ανώτερα μαθηματικά. Ιδιαίτερα στην περίπτωση του κέντρου βάρους των τρούλων.

Σώζονται μέχρι σήμερα και τις είδαμε χαραγμένες στο δάπεδο, ακριβώς για τους υπολογισμούς των αρχιτεκτόνων, κάθετες γραμμές και γωνίες...

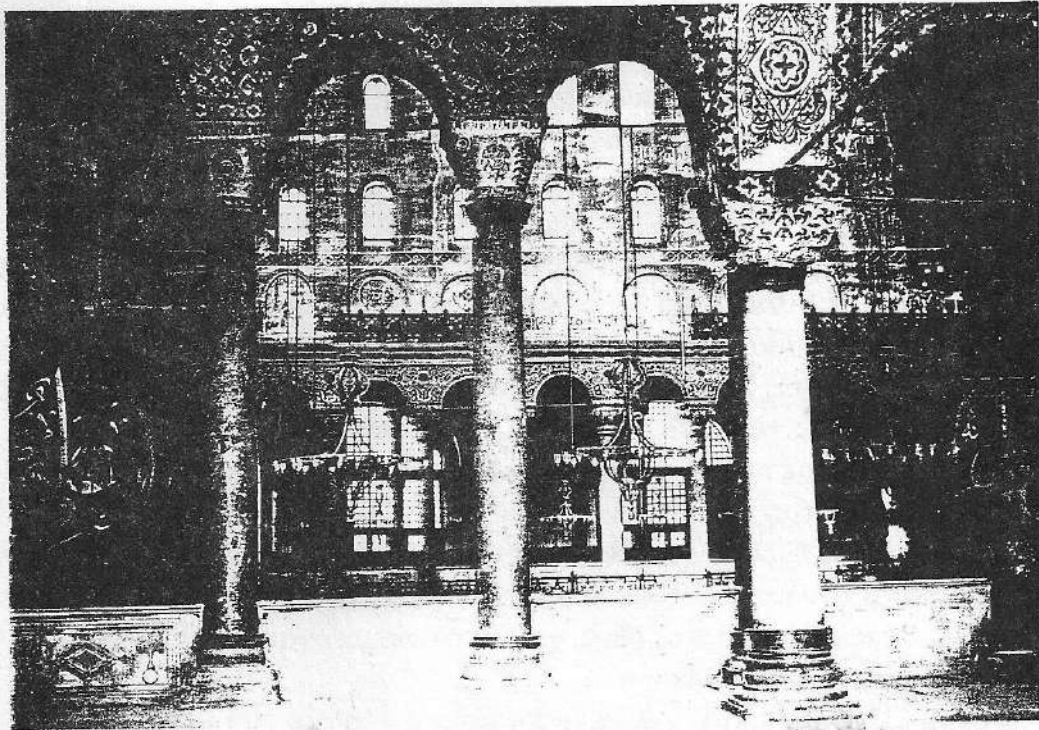
Στο δάπεδο, επίσης, υπάρχουν κύκλοι, μεγάλοι και μικρότεροι, που καθόριζαν τη θέση των επισήμων, όταν παρακολουθούσαν τη Θεία Λειτουργία και τις διάφορες άλλες τελετές.

— Ο μεγάλος αυτός κύκλος, δείχνει τη θέση, που καθόταν ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός και οι άλλοι δείχνουν τη θέση των άλλων αξιωματούχων. Ανάλογα, δηλαδή, με το αξίωμά του, καθόταν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο κύκλο, γύρω - γύρω από τον αυτοκράτορα, ο κάθε αξιωματούχος...

— «Προσέξτε, συνεχίζεις η Σοφία, τη μεγάλη καταστροφή που έκαναν οι Τούρκοι παντού σοβάδες και στους τοίχους και στις κολόνες. Η μόνη αγιογραφία που γλίτωσε από τη μανία των Τούρκων είναι εκείνη, εκεί, πάνω στην κόγχη του Ιερού, που δείχνει την Παναγία να κρατάει στην αγκαλιά της το μικρό Χριστό. Η παράδοση λέει πως η τοιχογραφία αυτή, που σώζεται, όπως βλέπετε, σε άριστη κατάσταση, σώθηκε τελικά, επειδή, όσοι Τούρκοι επιχειρήσαν να ρίξουν και σ' αυτή σοβάδες έπεσαν κάτω και σκοτώθηκαν... Και δεν ήταν λίγοι εκείνοι που έπεσαν και σκοτώθηκαν. Η αγιογραφία αυτή, στην πραγματικότητα είναι ένα αριστουργηματικό ψηφιδωτό. Σ' οποιοδήποτε σημείο του Ναού κι αν σταθείς, βλέπεις άνετα την εικόνα της Παναγίας. Και ήταν η εικόνα της Παναγίας, άπαρτο κάστρο για τους Τούρκους και το μόνο αντίδοτο στη δική τους αχαρακτήριστη συμπεριφορά και αναισθησία. Σήμερα δε, είναι το μοναδικό σημάδι που πιστοποιεί ότι, κάποτε, το αγλάνισμα αυτό της τέχνης, ήταν χριστιανικός ναός... Τόσο μεγάλη είναι η καταστροφή που έκαναν οι Τούρκοι. Και τόση είναι σήμερα, όπως βλέπετε, η εγκατάλειψη και η έλλειψη κάθε φροντίδα για τη συντήρηση του Ναού από τους Τούρκους...

Στη δυτική πλευρά, στο βάθος υπάρχει μια πόρτα, που είναι πάντα κλειστή. Είναι η πόρτα - δυναμώνει τώρα τη φωνή η Σοφία — απ' την οποία όρμησαν μέσα στο Ναό, κατά την άλωση τα στίφη των βαρβάρων και κατέσφαξαν τους τρομαγμένους χριστιανούς που αναζήτησαν εδώ καταφύγιο. Και τα πτώματα έγιναν σωρός. Και το αίμα έγινε ποτάμι... Από την ίδια πόρτα όρμησε κι ο Μωάμεθ ο Πορθητής καβάλα στ' άλογό του. Και το άλογο, ανεβαίνοντας στο σωρό, παραπάτησε, γλίστρησε και κόντεψε να ρίξει κάτω τον καβαλάρη του. Θέλοντας δε να στηριχτεί, ακούμπησε δυνατά το πέταλό του στην κολόνα. Θέλοντας κι ο καβαλάρης να προφυλαχτεί, ακούμπησε με δύναμη την παλάμη του στη διπλανή κολόνα και, με το άλλο του χέρι, χτύπησε, αφρίζοντας από το θυμό του με το σταθί του, την ίδια κολόνα που ακούμπησε το πέταλο του αλόγου... Και τα αποτυπώματα της παλάμης του πετάλου και του ξίφους — όλα — υπάρχουν ακόμα, για να θυμίζουν στον κάθε επισκέτη και σ' όλο τον κόσμο τι σημαίνει βαρβαρότητα. Να, η παλάμη, να το πέταλο και να το αποτύπωμα από το δυνατό χτύπημα του σπαθιού...

Η πόρτα αυτή έγινε σύμβολο, έγινε θρύλος... Μαρμάρωσε η πόρτα, μαρ-

μάρωσαν δίπλα της και οι παπάδες, που σταμάτησαν στη μέση τη Θεία Λειτουργία. Κάπως, έτσι, οι Έλληνες δημιούργησαν και την παράδοση του «μαρμαρωμένου βασιλιά». Η πόρτα αυτή, σύμφωνα με την ίδια παράδοση, περιμένει πάλι, με χρόνους με καιρούς, τους χριστιανούς και την ανοίξουν για να συνεχιστεί η Θεία Λειτουργία....

Θέλετε, τώρα, να σας πω και για τις τούρκικες προσθήκες;

Να, εκεί στο μικρό μιναρέ ανέβαινε ο χότζας και διάβαζε το κοράνιο. Σ' εκείνη την εξέδρα παρακολουθούσε τις τελετές ο σουλτάνος· και όπως βλέπετε, χωρίς να το καταλάβουν οι Τούρκοι σχημάτισαν στην εξέδρα τους σταυρούς... — Φτάνει, φτάνει, Σοφία· μη συνεχίζεις. Τις βλέπουμε τις προσθήκες. Μόνο αηδία και αγανάκτηση μας προκαλούν φώναζε, πειραγμένη και θυμωμένη, η κ. Μαρία.

Πραγματικά, δε χρειάστηκε να συνεχίσει η Σοφία. Μας έδειξε, όμως, την

κολόνα που παρουσίασε επικίνδυνη κλίση και μας εξήγησε το μεγάλο κίνδυνο, που διατρέχει ολόκληρο το οικοδόμημα, αν συνεχιστεί η εγκατάλειψη και αδιαφορία κι αν δεν παρθούν άμεσα μέτρα για τη σωτηρία του....

Μας έπιασε ίλιγγος και παροξυσμός!

Στέγνωσε το δάκρυ μας και χάθηκε η λαλιά μας!

Δυστυχώς, δε ζει σήμερα ο Ευριπίδης και οι άλλοι τραγικοί ποιητές της αρχαιότητας, για ν' αποδώσουν, με το δικό τους μοναδικό τρόπο, το δράμα της Αγίας Σοφίας, που συμπυκνώνει γνήσια και το δράμα ολόκληρου του Ελληνισμού. Ούτε ζει ο Τυρταίος, για να ξυπνήσει συνειδήσεις και να συνεπάρει καρδιές για να εμπνεύσει και να σκορπίσει τον ενθουσιασμό που χρειάζεται ώστε, το μεγάλο θέμα της Αγίας Σοφίας, να κρατιέται, πάντα στην επικαιρότητα και ν' αποτελεί όραμα ζωής για κάθε Έλληνα... Δυστυχώς...

Ο βουβός πόνος και το παράπονο μας έπνιγε. Περιπατούσαμε, σα χαμένοι και χαϊδεύαμε τους τοίχους και τις κολόνες. Δε μας έκανε η καρδιά να βγούμε έξω από το Ναό. Δε θέλαμε να τελειώσει τ' όνειρό μας. Γι' αυτό και μείναμε μέσα διπλάσιο από τον προβλεπόμενο χρόνο. Όταν δε, κάποτε έπρεπε να φύγουμε, εμείς γυρίζαμε ολόγυρα στο Ναό, για να τον περιεργαστούμε και εξωτερικά. Ήταν, σα να κάναμε λιτανεία....

Φύγαμε, βέβαια μετά. Αλλά πίσω μας, αφήσαμε ένα κομμάτι της ζωής μας. Πίσω μας αφήσαμε τη σκέψη μας και τν ψυχή μας....

Εδώ, και πάλι, θέλω ν' ανοίξω μια νέα παρένθεση:

Η Αγία Σοφία είναι, για κάθε Έλληνα, ΕΝΑ ΣΥΜΒΟΛΟ και ΜΙΑ ΙΔΕΑ. Κάθε τι που έχει σχέση με την Αγία Σοφία, και τον συγκινεί και τον ενδιαφέρει πολύ. Γι' αυτό και, ιδιαίτερα ο απλός λαός, συντηρεί, με θρησκευτική ευλάβεια, τη σχετική παράδοση. Γι αυτό και πρέπει να μαθαίνει αμέσως όσα συμβαίνουν εκεί ευχάριστα ή δυσάρεστα. Είναι δείγμα ελάχιστου σεβασμού προς το λαό η σωστή, γρήγορη και αντικειμενική πληροφόρηση, γύρω από αυτό το μεγάλο και εθνικό, θέμα. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα ν' αφήνει το λαό απληροφόρητο ούτε η Πολιτεία, ούτε η Εκκλησία, ούτε ο Τύπος, ούτε η Τηλεόραση ούτε οποιοσδήποτε άλλος φορέας. Κάποτε επιτέλους, πρέπει να σταματήσουν η αδιαφορία και η ψυχολογία των «τετελεσμένων»... Μόνο, έτσι, ο λαός, ενημερωμένος σωστά και αντικειμενικά, προετοιμάζεται ψυχολογικά και είναι έτοιμος για κάθε θυσία...

Χρειάζεται ακόμα, από την πλευρά της Πολιτείας, να δειχτεί, έμπρακτα, μεγαλύτερο και πιό ζωηρό ενδιαφέρον, για όλα τα προβλήματα της Αγίας Σοφίας. Αλοίμονο για το ελληνικό Έθνος, αν αφήσει τους Τούρκους να πιστέψουν ότι, οι Έλληνες δεν έχουν κανένα δικαίωμα να ενδιαφέρονται για όσα συμβαίνουν σε μια πόλη, που κάθε γωνιά της μαρτυρεί την ελληνική της καταγωγή. Συνεχώς, πρέπει να ενημερώνει την ελληνική και ξένη κοινή γνώμη, για κάθε αυθαιρεσία, για κάθε απαράδεκτη συμπεριφορά των Τούρκων. Συνεχώς, πρέπει να

διαμαρτύρεται, να καταγγέλει, να κάνει παραστάσεις και να διαθέτει σημαντικά χρηματικά ποσά. Μόνο έτσι, υπάρχει ελπίδα να σταματήσει η αχαλίνωτη επιθετικότητα των Τούρκων εναντίον των Ελλήνων και εναντίον των Ελληνικών Μνημείων. Μόνο έτσι, υπάρχει ελπίδα να πάψει η υποστήριξη και η ανοχή σε κάθε αθλιότητα των Τούρκων, σε βάρος του Έθνους μας, από τις ξένες κυβερνήσεις.

Χρειάζεται, τέλος, από την πλευρά της Ελληνικής Εκκλησίας, ΑΓΩΝΑΣ. Όχι, βέβαια, για την περιουσία της την επίγεια, αλλά για την αιώνια και πνευματική της περιουσία. Και τέτοια περιουσία είναι ο ναός της Αγίας Σοφίας, που δοκιμάζεται καθημερινά.

Καμιά δικαιολογία δεν μπορεί να σταθεί. Πρέπει, αμέσως, ν' αρχίσει αγώνας σ' όλα τα μέτωπα και σ' όλα τα επίπεδα. Από τον παπά του τελευταίου ακριτικού χωριού, μέχρι το δεσπότη και τον αρχιεπίσκοπο. Με συλλαλητήρια, με άρθρα σε εφημερίδες, με συζητήσεις στην τηλεόραση, με παραστάσεις σ' όλες τις χριστιανικές εκκλησίες του εξωτερικού, πρέπει να μάθει ολόκληρο ο χριστιανικός κόσμος και να πειστεί, για τον κίνδυνο που διατρέχει η Αγία Σοφία, για ν' αναλάβει τις δικές του ευθύνες. Γιατί, ο Ναός αυτός, δεν έχει ένα ιδιοκτήτη. Ανήκει σ' ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο, ανατολικό και δυτικό. Είναι παγκόσμιο Μνημείο και, σαν τέτοιο, πρέπει απ' όλους να προστατευτεί...

Ο αγώνας της Εκκλησίας πρέπει να έχει τρεις στόχους: Ο πρώτος είναι να υποχρεωθεί η Τουρκία να σεβαστεί το Ναό και να τον αποδώσει στη φροντίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Ο δεύτερος είναι, να αρχίσουν άμεσα οι εργασίες αναστήλωσης, συντήρησης, ευπρεπισμού και μετατροπής του και πάλι σε χριστιανικό Ναό, με χρηματοδότηση πλούσια, από κάθε πρόσφορη πηγή του εσωτερικού και του εξωτερικού. Και ο τρίτος στόχος είναι, να γίνει και πάλι η Αγία Σοφία Πατριαρχικός Ναός.

Όλα αυτά, ούτε χαρίζονται, ούτε προσφέρονται με ευχολόγια. Χρειάζεται αγώνας. Και αγώνας σκληρός, διαρκής και ανυποχώρητος. Χρειάζεται πάθος και πίστη για τη νίκη... Καιρός είναι η Εκκλησία μας ν' αρχίσει αυτόν τον αγώνα. Και να τον αρχίσει, χωρίς ταλαντεύσεις και χωρίς καθυστέρηση. Είναι το χρέος της, η δόξα της και η τιμή της μαζί!...

Κλείνοντας κι αυτή την παρένθεση, νιώθω την ανάγκη να κάνω μια εξομολόγηση: Μπαίνοντας στην Αγία Σοφία, ένιωθα μόνο προσκυνητής. Βγαίνοντας, όμως, από το Ναό, ένιωθα τρομερά ταραγμένος και θυμωμένος. Πληγώθηκε φοβερά το φιλότιμό μου και φούντωσε μέσα μου το πνεύμα του τιμωρού. Αλλοφρόνησα, όπως κάποιος που βλέπει να σκοτώνουν μπροστά του το παιδί του και διψούσα εκδίκηση.

Οι Τούρκοι, επιτέλους, ανέκαθεν ήταν και είναι οι ίδιοι. Δεν αλλάζουν, αν δεν τους υποχρεώσεις ν' αλλάξουν και να φερθούν σαν πολιτισμένοι και δίκαιοι άνθρωποι. Εμείς, όμως, τι κάνουμε;

Και με τις σκέψεις αυτές, χωρίς να το καταλάβω, απομακρύνθηκα από τον αγιασμένο και ιερό χώρο. Η Αγία Σοφία, σαν κινητογραφική εικόνα, χάθηκε από τα μάτια μου. Για πάντα...

Όταν ηρέμησα, κάπως, με πλημμύρισε ένα πικρό παράπονο. Και έκλαψα, σα μικρό παιδί.

Τώρα δε μένει σε μένα, παρά να ζω με τις αναμνήσεις μου. Ξυπνώ και πλαγιάζω πάντα με την ίδια εικόνα, πάντα με το ίδιο όραμα. Την εικόνα και το όραμα της Αγίας Σοφίας. Και λυτρώνομαι από το πάθη μου!...

Λαϊκή ποίηση

Ότι η μοίρα έχει χαράξει

Χριστόδουλου Νίνη

Ό,τι η μοίρα έχει χαράξει
είναι πολύ δύσκολο ν' αλλάξει
το δρόμο αυτόν που οδηγεί
στο τελευταίο το σκαλί.

Κι οι φτωχοί γεννιούνται μια φορά,
με σύμμαχο τη συμφορά
και πάντα αυτή ακολουθεί
κάποιον που πάει να χαρεί.

Όταν η μοίρα έχει παίξει
το τελευταίο της χαρτί
τότε είναι δύσκολο πολύ
στροφή να πάρει η ζωή.

Όσο κι αν θες και προσπαθείς,
όσο την τύχη προκαλείς,
η μοίρα πλέκει τον ιστό
για το δικό της το σκοπό.

Κι εκείνο τέλος που θα νιώσεις
μέχρι την ώρα που θα λιώσεις
είναι η άδικη στιγμή
την ώρα πούχες γεννηθεί.

Η μοίρα παίζει τα παιχνίδια
με τα δικά της τα καπρίτσια
και είναι δύσκολο πολύ
να γίνει η Δύση, Ανατολή.